

Martina Mareková, 16 rokov, Nová Dubnica

## Okamih smrti

Bol večer. Niekedy okolo deviatej. Ja som sedela pri televízií. V televízií bežal nejaký starý francúzsky dokumentárny film. Ja sama doma. Nikto nikde. Iba ja a káva. Posrkávam z teplého chutného nápoja zvaného káva, ktorý som už dávno nepila kvôli energii. Zdalo sa mi, že energia v tomto živote sa už dávno vytratila. Muž v televízii s koltom v ruke mieril na hlavu banditu, vyslovil posledné slová a potom ho strelil priamo do hlavy. To mi pripomenulo ten deň, ktorý bol zo všetkých najhorší. Bol to deň, kedy som sa rozhodla prežiť. Prežila som možno len vďaka úplnej náhode, možno kvôli osudu alebo mi to bolo súdené. Mohla som mať okolo jedenásť, keď sa to všetko stalo.

Matka sa ráno rozhodla, že s otcom pôjdu vybaviť niečo do banky. Šlo o priamy vklad na účet a keďže ja a môj menší brat Roman sme boli v tom čase chorí, ostali sme doma a nemuseli sme do školy. Koľko trápenia a bolesti by som mala menej, keby som s bratom do tej školy šla. Mama s tatom nasadli do červeného rodinného Renaultu, vyšli spred záhrady a namierili si to cestou do najbližšej banky. Nebola ďaleko, to len náš dom bol vždy taký opustený, na krajíčku, možno preto lákal zlodějov. Bolo ráno, okolo siedmej, ja s bratom sme hrali monopoly, sem-tam som mu dala za ucho, že mi kradol papierové peniažky, skoro sme sa aj do krvi pobili.

„Krava! Si iba sprostá krava! Vravím ti, že tie peniaze boli položené tu, čiže sú moje!“ Roman dupal nohou od zlosti, červenal sa, ruky vystieral a pri tom ako kričal, ma aj opľul.

„Ty malý klamár! Dobre som videla, ako si mi ich potiahol! Ako mi teda vysvetlíš, že mi chýba tisícka?“ rozčuľovala som sa.

Roman už-už šiel znova niečo vykričať a čo to popľuť, keď zazvonil telefón. Obaja sme stuhli a hnev vystriedal strach. Aj keď som mala jedenásť, rodičia mi zakázali zdvíhať telefón, lebo zakaždým im volal šéf alebo niekto z práce. Vždy pribehli pred tým, než už som sa pomaly dotkla slúchadla, capli mi po rukách a zdvihli to. Ale teraz tu neboli, šli do banky. Znamenalo to, že musíme len prečkať dokým dozvoní. Roman a ja sme ešte stále vystrašene hľadeli na pevnú linku položenú na stolíku pri botníku. Vyzváňanie mi prišlo až príliš hlučné a každým tónom sa mi burcovala krv a povzbudzovala ma, aby som to zdvihla.

„Nemali by sme zdvihnúť?“ Roman sa pozrel na mňa a prstom ukázal na telefón.

„Si blázon? Vieš ako minule ocino zúril, keď si zdvihol jeho kamarátovi?“

„Ale veď už to zvoní najmenej minútu! Čo ak je to vážne?“ Mal dokorán otvorené hnedé oči, ktorými sledoval svet okolo seba.

„O chvíľu to dozvoní a zapne sa odkazovač, dovedty to pretrpíme,“ sadla som si do tureckého sedu, aby som mu dala najavo, ako relaxujem, hoci mi ten zvuk riadne vadil. Malý Romanko ešte chvíľu váhal, no potom si sadol tiež a čakal. Čakali sme okolo dvoch minút, až sa všetky zákazy vo mne zlomili a ja som bez strachu prebehla k telefónu a zdvihla ho.

„Haló?“ nesmelo som prehovorila. Zo slúchadla som nepočula žiadne určité hlasy, len

výkriky niekoľkých ľudí, potom hlas nejakých dvoch pánov prekrikujúcich hlasy ostatných. Napokon som započula aj niekoho dych pri telefóne.

„Máme vás s ockom veľmi radi, Ivka,“ pošuškala mama. Nešuškala však tak, akoby nám naozaj vyznávala lásku. V jej hlase bol cítiť stres, nervozita, hrôza a strach. Hlas sa jej triasol ako na strunách a ja som sa pomaly ale isto začala báť. Chcela som niečo povedať, no zrazu som sa zasekla a nevydala ani hláska.

„Čo to tu je?! TELEFÓN?! Voláte políciu?!“ začula som hrubý hlas nejakého neznámeho muža. Potom už len buchnutie a dlhé pípnutie. Zavesili to. Ostala som vystrašená. Myslela som len na to, že moji rodičia sú v nebezpečenstve.

„Kto to bol?“ spýtal sa ma nesmelo Roman, ktorý stál ďaleko za mojím chrbátom a všetko to len z diaľky pozoroval.

Bola som ako omráčená. Vstala som od telefónu a podišla k o hlavu menšiemu Romanovi. Silno som ho objala. „Naši rodičia sú v nebezpečenstve, ale majú nás radi,“ vydala som zo seba hláska, ktorý privolal aj spíšku sĺz. Roman to nechápal. Bol ešte moc malý a nepresedel pri kriminálkach ani desať minút svojho života.

„Ako to myslíš?“

„Všetko bude dobré,“ pohladila som ho po hnedých vláskoch. Hoci som mu povedala, že všetko bude dobré, vo vnútri som tušila, že dnešný deň bude naozaj zlý.

Škoda, že som Romanovi povedala, že to bude dobré. Zariekla som to. Všetko sa ešte viac zhoršilo zvukom pripomínajúcim škrípanie kovu a dreva vo dverách. Zľakla som sa, no dúfala som, že to je polícia a ide ockovi a mamine pomôcť, no ihneď som názor zmenila, keď do domu vošli s hlukom traja chlapi ako hory v čiernom a s maskami. Už vtedy som tušila, že toto záchrana nebude. Rýchlo som od seba Romana odsotila, ale iba o kúsok, aby aj on videl, čo sa deje.

Muži pribehli k nám v jednom okamihu. Chcela som sa brániť, kričať a zachrániť bratčeka, no ten jeden z nich mal v ruke páčidlo, ktorým vypáčil naše nové biele dvere z javorového dreva.

„Hej, decká!“ zakričal najvyšší z nich, „vieme, že nemáte doma rodičov. Je nám to ľúto, ale práve sa koná prepád v banke a pokiaľ nechcete aby vaši rodičia zomreli, dajte nám to, čo hľadáme,“ zasmial sa a drgol do chlapíka vedľa seba. Ten sa zasmial tiež a tučko vedľa nich sa k nim pridal.

„Chod'te preč!“ skríkol Roman a dupol do toho, aby dodal na vážnosti, že na tom trvá. Bála som sa, že mu niekto niečo spraví, tak som mu v rýchlosti prikryla ústa rukou a prisunula si ho k sebe.

„Prepáčte,“ rýchlo som zo seba dostala, no ten najvyšší lupič sa k nemu priblížil, kľakol si aby bol vo výške jeho očí a nechutne mu chytil tvár za líca. Pozrel sa mu pohrdavo do očí, prisahala by som, že Romanko sa začal triasť od strachu.

„Takže ísť preč, vravíš? Kde má mamina tie peniaze, hm? TAK, KDE SÚ?!“ Pustil mu ústa a pozrel sa na mňa. Z nechutnej čiernej masky som mu videla len oči, do ktorých som sa pozerala len minimálne. Vyzeral, že čaká odpoveď odo mňa.

„Ja neviem, o akých peniazoch hovoríte, pane,“ po tvári sa mi sklzála prvá slza po tom všetkom, čo som v priebehu desiatich minút svojho života dostala oznámené.

Keď chlap uvidel slzu, bez ľútosti mi jednu vrazil. Híkla som od bolesti a Romana až šklblo, akoby ho to bolelo tiež. Chytila som si líco, ktoré ma začalo nepríjemne bolieť a štípať. Začala som plakať ešte viac, no musela som byť potichu, lebo chlap ešte stále bol blízko nás a nemal problém mne alebo Romanovi jednu vraziť znova.

„Dobre vieš, kde tvoji zasraní rodičia majú sejf s celým majdantom!!!“ Vstal a kričal po mne. Pozrel sa na mňa zhora, no ja som nemala odvahu pozrieť sa mu do očí.

„Moji rodičia chodia do normálnej roboty, nie sme extra bo-bohatí, pane!“ potichu som odpovedala a bránila sa.

Chlapi sa na seba pozreli a rozosmiali sa. Jeden s páčidlom sa až za brucho chytil.

„Vraj normálna robota chlapi! No počuli ste to?“ smial sa tučko.

„Že; normálna robota!“ Vysoký muž sa smial výsmešným tónom, akoby mi chcel tým smiechom povedať, aká som hlúpa. Po chvíli sa prestal smiať a zväžnel:

„Počúvaj ma pusinka, pokiaľ ti príde predávanie drog normálnou robotou, tak jediná nenormálna si tu ty. Kde sú tie špinavé prachy?!“ Chytil mi šticu ofiny a zdvihol mi tvár smerom k tej jeho. Najviac ma však zaskočila informácia, že moji rodičia predávajú drogy. To nie je možné! Predsa každé ráno vychádzajú v nových oblekoch s kufríkmi do práce, odvezú sa autom a keby sme boli takí bohatí, ako títo muži hovoria, nejazdili by sme starým Renaultom!

„Drogy?“ Pošuškával si sám pre seba Roman a potiahol soplík. Tak som zistila, že aj on sa rozplakal.

„Áno, drogy,“ sarkasticky prehovoril muž, „koks, kokaín, marihuana, crack, herák... Čo na tom do kelu nechápeš?!“

Roman opäť stíchol, za čo som bola rada. Bála som sa, že ublíži aj jemu.

„Ktorý z vás je starší?“ ukázal na nás chlap s páčidlom.

„J-ja..“ Nsmelo som prehovorila. Muž, čo ma ešte stále nepríjemne držal za ofinu, mi ju pustil a šiel krok ďalej. Zvolal ostatných chlapov k sebe na poradu. Chvíľu si niečo šuškali a obzerali sa, až sa otočili naspäť k nám a stalo sa niečo, čo mi doteraz naháňa strach.

Tučko spoza pásu čiernych teplákov vytiahol pištoľ, chytil brata za ruku, pritiahol si ho k sebe a priložil mu k hlave pištoľ.

„Nie, čo to robíte!“ zhrozene som skríkla. Pozrela som sa Romanovi do tváre, bol vystrašený,

prekvapený a ešte viac sa rozplakal. Oči mal celé podliate slzami, ktoré sa mu pomaly kotúlali po tvári až dolu na koberec.

„Padaj nájst' tie peniaze, dobre vieme, že vieš kde sú! Pokiaľ ich do desiatich minút nedonesieš, zabijeme ho!“

Po chrbáte mi prebehol mráz. Myšlienka na to, ako guľka prechádza cez bratovu hlavu a on padne na zem s nemým výrazom, mŕtvy... Bolo mi z toho zle. Začala sa mi motať hlava.

Mohla som sa ich naďalej snažiť presvedčiť, že žiadne peniaze tu nie sú a rodičia sú len slušní ľudia, ktorých momentálne držia v banke so zbraňami pri hlave tak, ako teraz držia oni brata. No nebol čas. Hoci som nohy mala stŕpnuté a v hlave mi brnilo a odohrávali sa mi tam tie najhoršie možné scenáre, rozbehla som sa po schodoch do spálne a prehrabávala to tam. Zdvihala matrace, vyhádzala celú skriňu, hľadala som na skrini aj pod ňou, no nikde nič. Uvidela som však maminu šperkovnicu na nočnom stolíku. Pamätám si, ako tam neraz odkladala vzácne šperky zo zlata, striebra a tuším tam má aj diamantové náušnice.

Drevenú krabičku potiahnutú saténom a ozdobenú malými diamantikmi som zodvihla – bola mimochodom dosť ťažká – a rozbehla sa do ďalšej izby. Bola bratova, sprehádzala som všetky hračky hlava-nehlava, obrátila mu to tam hore nohami, že to tam vyzeralo ako v maštali. Viem, že som hľadala niečo, čo neexistuje. Ešte stále som sa nestotožnila s výmyslom, že moji rodičia sú drogoví díleri.

Vybehla som z jeho izby a na chodbe som zbadala malú sošku, ktorú si rodičia priniesli z Afriky. Ak si dobre pamätám, nedovolili nám na ňu siahnúť – vraj má cenu zlata. Až teraz mi začalo v detskom mozočku zapínať, že všetko v tomto dome po starých rodičoch, je veľmi drahé. Po stenách boli drahé obrazy, ktoré som nemala silu zvesiť. Schytila som však sošku zo zlata v tvare pribratejšej ženy s krčahom na hlave a niesla ju aj so šperkovnicou dolu k chlapom.

Minúty ubiehali. Desať minút hľadania mi prišlo ako nekonečný spleť horor, s jasným nešťastným koncom. I tak som verila, že chlapi si vezmú šperky i sošku a vypadnú z nášho domu.

Bežala som po schodoch dole, no zrazu sa mi zatočila hlava a už som padala. Padala som dlho, no viem, že to bol okamih. Ten okamih mal pre mňa nevyčísliteľnú cenu. Len čo som dopadla na mramorovú bielu dlážku, ozval sa výstrel a padnutie tela. Zrazu len hlas toho vysokého chlapa, ako kričí na tučka. Kričal niečo v zmysle, aký je to idiot, že to nebolo v pláne a že budú mať problémy. Jediné čo mi však znelo v ušiach, bolo dopadnutie tela môjho maličkého brata. Tak jemné. Tak krehké. Tak bolestivé.

Hned' ako som si uvedomila, čo sa stalo, zodvihla som sa z dlážky a chytila si miesto na hlave, ktoré som si pádom rozbila. Na ruke mi ostala krv, ktorá nebola nič oproti tej, ktorú som videla, keď som vstala. Schytila som šperkovnicu a sošku a rozbehla sa do obývačky.

Bol tam. Moja nočná mora. Pohľad na mŕtveho deväťročného bratčeka a kaluž krvi, ktorá mu vytekala z lebky. Krv sa vpíjala do koberca a ja už som ani nenachádzala silu plakať. Len som tam stála, hľadela na telo a priala si, aby som tam ležala ja a on utiekol preč.

Muž ešte stále reval na tučka, ktorý mal tiež výraz veľmi zmätený a dezorientovaný. Máchal rukami, v pravej držal zbraň, jedenkrát ukázal na telo brata, potom zase ukazoval pištoľ a nakoniec ruky dával do polohy, akoby hovoril „Bola to nehoda, za nič nemôžem“.

Chlap s páčidlom, ktorý sa tiež náramne zapájal do hádky a reval na tučka, si ma všimol a ukázal na mňa. Všetci traja sa otočili a pozreli sa na to, čo som držala v rukách. Nebolo to to, čo chceli, ale ani oni nespravili to, čo som ja chcela. Pustila som šperkovnicu so soškou na zem a utekala k bratovmu telu.

Chlapi začali po mne kričať, že kde majú peniaze, že šperky sú im u prdele, že chcú svoje peniaze. Neodpovedala som ani po tom, čo mi ten najvyšší chlap znova vrazil. Cítila som, že mi to patrí, no nie od nich. Po ďalšom údere som stratila vedomie. Razom sa mi zatmelo pred očami, moje ochabnuté telo padlo vedľa bratovho. Bolo to ako spánok, no bolestivejšie. Omnoho bolestivejšie. Ešte som kútikom oka videla tých čiernych chlapov, ako utekajú preč. Potom som oči zatvorila a zobudila sa až v nemocnici.

Myslela som si, že to horšie nebude. No hneď nato mi oznámili, že mojich rodičov zabili ozbrojení lupiči, čo prepadli banku, v ktorej boli. Môj svet bol rozdrvený na prach. Tlak na pľúcach, ktorý som cítila, si pamätám doteraz. Neprijemne ma pichalo pri srdci a tep sa mi zvýšilo. Mala som chuť znova upadnúť do bezvedomia, ba rovno do kómy a nikdy na nezobudiť.

Po tom ako som sa dala do poriadku, dostala som sa do detského domova. Mala som skoro dvanásť, kto by chcel také veľké decko, ktorému nenahuckáte, že ste jeho rodičia, že? Tak mi bolo predurčené ostať do osemnástich v detskom domove. Bola som opustená, psychicky zruinovaná, deprimovaná a smutná. Oh, mimochodom, hovorila som už, že moji rodičia naozaj predávali drogy? Všetko to bolo naplánované. Okrem toho, že zabijú Romana, mali v pláne všetko toto. Zabiť mi rodičov s tým, že „akože“ prepadnú banku. Vraj mali nejaké nedoplatky.

A tak si dnes sedím v tomto byte, na ktorý som si horko-tažko zarábala. Neznášam ho. Som v ňom taká opustená. Zateká doň, je tu zima a televízny signál chytá iba dokumentárne stanice. Dnes je to presne dvadsať rokov. Dvadsať rokov, odkedy mi vraveli, že aj tak môže môj život mať zmysel. Myslíte, že mohol? Nemohol a ani nemá.

V ľavej ruke držím hrnček vychladnutej kávy a pravou rukou sa prehrabávam medzi fotkami. Krabica s fotkami mi príde taká záhadná ako dôvod, prečo sa to všetko stalo mne. Akoby ma niekto trestal. Akoby ma niekto z celej duše nenávidel.

Bol čas na moje ďalšie antidepresíva, ktoré som zapila lacnou whiskey. Chutila naozaj otrasne. Horko-kyslá chuť a nechutný zápach ma zakaždým odpudzovali od toho, napiť sa. Už som ju však dopila skoro celú, nevidela som dôvod, prečo ju nedopiť. Chcela som vstať a ísť

do kuchyne nabrat' si čistej vody, no len čo som vstala, zatočila sa mi hlava a znova nastal okamih, ktorý ukončil niekoho život. Káva sa mi vyšmykla z ruky, dopadla na zem a rozbila sa na kúsky skla. Ja som dopadla na zem taktiež, no len s jedným rozdielom. Črep v ruke sa ligotal od krvi, ktorá vytekala a vpíjala sa do koberca.

V telke končil dokumentárny film o chlapíkoch z Francúzska, ako sa strieľali a bojovali. Titulky nastúpili hneď po tom, ako vojak vystrelil poslednýkrát, a to, pištoľou do hlavy francúzskeho vojvodu.